

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS IŠVADA

2018 m. spalio 2 d.
Klaipėda

Posėdžio pirmininkas – Edmundas Andrijauskas.

Posėdžio sekretorius – Darius Raišutis.

Klaipėdos regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai: Margarita Ramanauskienė, Edmundas Andrijauskas, Petras Džervus, Laimonas Bogušas, Laima Šliogerienė, Rolandas Rakevičius, Gintaras Čičiurka, Saulius Danius, Almantas Mureika, Vaida Ona Atienė, Ramunė Staševičiūtė, Vytautas Grykšas.

Paaikškinimus Tarybos posėdyje davė:

UAB „Architektų biuras G. Natkevičius ir partneriai“ atstovas Gintautas Natkevičius (toliau – Pareiškėjas);

Palangos miesto savivaldybės administracijos architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo pavaduotojas (vyriausiasis architektas) Vytautas Indreika.

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) 2018-09-19 gavo UAB „Architektų biuras G. Natkevičius ir partneriai“, atstovaujamo architektūrinės dalies vadovo Gintauto Natkevičiaus, prašymą (toliau – Prašymas), kuriuo prašoma Tarybos išnagrinėti ir įvertinti viešbučių paskirties pastatų Vytauto g. 21, Palangoje, statybos projekto (toliau – Projektas) atitikimą architektūros kokybės kriterijams (LR Architektūros įstatymo 3 sk. 11 str.).

Prie Prašymo pridėti šie dokumentai:

1. PP_breziniai, pdf. byla, 17 lapų;
2. PP_dokumentai, pdf. byla, 55 lapai;
3. PP_vizualizacijos, pdf. byla, 12 lapų.

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Pristatymas projektinį pasiūlymą Pareiškėjas patvirtino, kad projektas ruošiamas pagal „Teritorijos tarp Vytauto g., S. Dariaus ir S. Girėno g. 25A, 23 ir Vytauto g. 23A, 23, Palangoje detaliojo plano koregavimas“ sprendinius (patvirtinta 2017-12-06), specialiuosius architektūros reikalavimus statinio statybai, specialiuosius paveldosaugos reikalavimus, atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrimų rezultatus, projekto sprendinių poveikio Palangos miesto istorinės dalies vertingosioms savybėms analize bei prisilaikant reikalavimų išdėstytą „Palangos miesto istorinės dalies nekilnojamojo Kultūros paveldo specialus planas“.

Pareiškėjas akcentavo, kad pateikiamas projektinio pasiūlymo sprendinys numato dviejų identiškų, dviejų aukštų su mansarda pastatų statybą, projektavimo eigoje atsisakius vieno tūrio idėjos. Pastatai perstumti Vytauto gatvės atžvilgiu, taip reaguojant į nežymų gatvės posūkį ties planuojamu sklypu.

Pareiškėjas pažymėjo, kad Vytauto gatvės užstatymo linija nėra stabili, ypač jos rytinė išklotinė, todėl nežymus pastatų perstumimas yra galimas ir motyvuotas minėta gatvės linktimi.

Stačiakampio plano formos pastatuose planuojami viešbučiai šeimyniniam poilsiui, kurių pirmuose aukštuose numatytos bendros viešbučio patalpos – recepcijos bei vaikų žaidimų erdvės.

Architektūrinėje pastatų išraiškoje dominuoja stiklo – aliuminio su emalinėmis juostomis atitvaros, dalinai pridengtos klijuotos medienos dekoratyviniu karkasu. Pastatų tūriai horizontaliai

skaidomi įstrižomis medinio karkaso juostomis, vizualiai keičiant aukštų apimtis, ir tuo siekiant horizontalaus judesio. Medžio apdaila, Pareiškėjo nuomone, turėtų sukurti hipertrofuotos istorijos efektą, atsisakant tiesmuko medinės Palangos architektūros imitavimo.

Įvažiavimas į sklypą numatytas iš S. Dariaus ir S. Girėno gatvės, kieme numatant 25 vietų parkavimo aikštelę. Sklype kertami penki medžiai.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Pareiškėjas Tarybai pateiktame prašyme kėlė projektinio pasiūlymo atitikties architektūrinės kokybės kriterijams įvertinimo klausimą.

Dauguma Tarybos narių teigiamai įvertintino projektinio pasiūlymo inovatyvius architektūrinius sprendinius, estetiką, vientisą architektūrinę idėją bei pažymėjo, kad bendra pastato stilistika yra įdomi ir išskirtinė. Tačiau, greta šio vertinimo, Tarybos nariai kėlė pastato kontekstualumo ir urbanistinio integralumo problemą. Neabejodami statinio architektūrine išraiška apskritai, dalis Tarybos narių abejojo ar tokios stilistikos pastatas dera konkrečioje aplinkoje, ar koreliuoja su Vytauto gatvės užstatymu, pagaliau ar konteksto interpretacijos nėra tiek laisvos, kad siūlomų pastatų išraišką keičia į nekontekstualią. Kitą vertus, buvo išsakyta nuomonė, kad Palangoje, bent jau miesto dinamiškiausios architektūrinės-urbanistinės kaitos teritorijose, tradiciškai atsiranda išskirtinės architektūros pastatai ir tai nėra blogai.

Daugiausiai abejonių ir pastabų sulaukęs urbanistinio integralumo (santykio su kontekstu) naratyvas buvo aptariamas vertinant tiek statinių padėties gatvių išklotinėje, tiek pastatų mansardinio aukšto sprendinio, tiek apdailos požiūriais.

Tarybos neįtikino autorių sprendimas perstumti pastatus Vytauto gatvės atžvilgiu, taip keičiant vakarinę gatvės užstatymo liniją, kuri visgi yra nusistovėjusi nuo pat Kęstučio gatvės. Siūlyta, kad reaguoti į Vytauto gatvės linktį galima subtilesniais būdais - mechaniskas vienodų pastatų perstumimas į sklypo gilumą, Tarybos nuomone, neduos norimo efekto ir neigiamai paveiks kontekstą.

Taryba sutarė, kad objekto skaidymas į du tūrius yra priimtinas. Visgi dauguma pasisakė, kad dėl skirtingų gretimybių, ties S. Dariaus ir S. Girėno gatve ir antrojo pastato prie Vytauto gatvės, tikslinga atsisakyti identiško pastatų sprendimo. Pirmasis tūris, formuojantis kampinį sankryžos užstatymą ir formuojantis S. Dariaus ir S. Girėno gatvės išklotinę, savo architektūrine išraiška turėtų skirtis nuo skirtingoje situacijoje esančio antrojo tūrio, savo šiauriniu fasadu atsiveriančio į už atviros erdvės esantį vienaukštį autentišką Vytauto gatvės užstatymą. Projektuojamų pastatų architektūrinė išraiška turi skirtingai reaguoti į neidentišką kontekstą.

Taryba sutarė, kad trečiojo aukšto sprendimas neatitinka tradiciškai suprantamos mansardinio aukšto sąvokos. Visgi dauguma neakcentavo tiesmukai įprasto šio namo elemento sprendimo būtinumo. Tačiau trečiojo- mansardinio aukštos sprendimas su perdėm menkais stiklo nuolydžiais ir pilną aukšto tūrį formuojančia medine apdaila yra prieštaringas. Siūlyta aiškiau pabrėžti mansardinio aukšto skirtingumą, lyginant su pirmaisiais dviem. Medžio apdaila neturi slėpti ir didinti mansardos tūrio, o priešingai - pabrėžti šios pastato dalies lengvumą ir prašviečiamumą.

Taryba visumoje pritarė medžio karkaso apdailai („antrajai odai“). Pateikti siūlymai dėl skirtingos korpusų spalvos, kompozicijos, įvertinant atsiveriančius balkonėlius, tikslinti įstrižo horizontalaus skaidymo techninį sprendimą. Abejota dėl bendro karkaso „kietumo“, neieškant artimesnės Palangai plastikos.

Vertindami funkcinę pastatų struktūrą Tarybos nariai įžvelgė šeimos viešbučio virsmo į daugiabučius namus grėsmę. Atkreiptas dėmesys į trūkumus ir klaidas pirmojo aukšto išplanavime - neakcentuoti pagrindiniai įėjimai į viešbučius, nėra reprezentatyvios erdvės atvykstantiems, neišspręstas neįgaliųjų patekimas į WC. Sklypo plane automobilių stovėjimo vietų skaičius padidinimas iki butų skaičiaus pasiekiamas šalinant suaugusius medžius, ko derėtų atsisakyti. Kiemo erdvė skirta tik automobiliams, tuo tarpu net ir šeimos viešbučiui vaikų žaidimo aikštelė būtų

pageidautina. Nuo užstatymo linijos atitraukus antrąjį pastatą atsiradusi erdvė tarp jo ir gatvės užsodinama eile medžių kurie nepratėsia Vytauto gatvės apsodinimo ir yra atsitiktinė.

IV. TARYBOS IŠVADA, REKOMENDACIJOS

Taryba, įvertinusi viešbučių paskirties pastato Vytauto g. 21, Palangoje projektinių pasiūlymų atitikimą architektūros kokybės kriterijams, atsižvelgdama į būsimo pastato vietos svarbą Palangos centrinėje gatvėje, teigiamai vertina bendriausią architektūrinę idėją, stiliaus vientisumą ir išraiškos estetiškumą. Tačiau Taryba išvelgia visą eilę pasiūlymo trūkumų, ypač vertinant kontekstualumo, urbanistinio integralumo bei funkcionalumo pažiūriu.

Taryba nepritaria siūlomiems sprendiniams ir siūlo pareiškėjui projektą taisyti pagal žemiau pateiktas rekomendacijas:

1. Vakarinės Vytauto gatvės pusėje užstatymo linija yra nusistovėjusi ir aiškiai išreikšta. Pasiūlytas pastatų atitraukimas nuo jos ir tūrių perstūmimas žaloja gatvės urbanistinį audinį. Tikslinga atsisakyti perstūmimo arba ieškoti subtilesnės reakcijos į Vytauto gatvės linkį.

2. Komplexo skaidymas į du tūrius yra priimtinas, tačiau du tūriai neturi būti visiškai identiški dėl skirtingo urbanistinio konteksto ties pietiniu tūriu (sankryža) ir šiauriniu korpusu (senojo vienaukščio šlaitiniais stogais užstatymo prie Vytauto gatvės).

3. Mansardinis (trečiasis) aukštas neturi kartoti pirmųjų aukštų masyvumo. Pasiūlyme pateikti nedrąsūs bandymai atitraukti išorės sienas nuo apdailinio karkaso yra nepakankami. Mansardinių (trečiasis) aukštų sprendimas turėtų pabrėžti šios pastatų dalies lengvumą ir karkaso prašviečiamumą.

4. Tikslinti pirmųjų aukštų planinę struktūrą, pašalinant normatyvines klaidas ir aiškiau akcentuojant pagrindinius įėjimus bei vestibulio reprezentacines erdves.

5. Atsisakyti bent dalies medžių vidiniame kieme kirtimo. Apsisprendus nestumti pastatų į kiemo gilumą nuo gatvės užstatymo linijos, tikslinti kiemo planą rekreacijos erdvių didinimo linkme.

Posėdžio pirmininkas

Edmundas Andrijauskas.

Posėdžio sekretorius

Darius Raišutis